

Aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. S. van Veldhoven
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Betreft: Herbeoordeling glyfosaatmiddelen

Geachte mevrouw van Veldhoven,

Het Ctgb werkt aan de herbeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen op basis van glyfosaat. Daarbij toetst het Ctgb of het gebruik van toegelaten glyfosaatmiddelen nog steeds veilig is voor mens, dier en milieu en of de toelating voldoet aan de Europese goedkeuringsvoorwaarden voor glyfosaat. Het College heeft, vooruitlopend op besluitvorming over de herbeoordeling van individuele middelen, twee principebesluiten genomen die gelden als uitgangspunt voor de beoordeling van glyfosaathoudende middelen. Het betreffen besluiten over vooroogsttoepassingen en beperkingen ter voorkoming van normoverschrijdingen in oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater. Gezien de maatschappelijke en politieke aandacht voor glyfosaat en de door de Tweede Kamer aangenomen motie De Groot achten wij het van belang om u lopende het herbeoordelingsproces hierover te informeren.

Vooroogsttoepassingen van glyfosaat

Op grond van EU-uitvoeringsverordening 2017/2324 (tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof glyfosaat) zijn alleen herbicidetoepassingen van glyfosaat toelaatbaar.

Op basis van advies van de NVWA concludeert het Ctgb dat ~~een aantal~~ volveldstoepassingen die vlak voor de oogst ~~wordt worden~~ ingezet voor een versnelde uniforme afrijping van het gewas ~~en daarmee niet als~~ geen herbicidetoepassing betreffen. Dergelijke toepassingen zijn in strijd met de EU-uitvoeringsverordening en het College acht dit type toepassingen dan ook niet meer toelaatbaar. De overweging daarbij is dat het bij een goede teeltpraktijk niet meer nodig is om onkruiden kort vóór de oogst volvelds te bestrijden. Het gaat hierbij voor de huidige toegelaten middelen in Nederland gaat het bijvoorbeeld om volveldstoepassingen vlak voor de oogst in volgroeide gewassen van:

- Granen (tarwe, gerst, rogge, haver, triticale en spelt, wintertarwe, wintergerst, zomertarwe, zomergerst);
- Droog te oogsten erwten en bonen;
- Peulvruchten;
- Lijnzaad, koolzaad en mosterd.

Pleksgewijze toepassing (maximaal 10% van het perceel) kort voor de oogst is wel te verdedigen als lokale onkruidbestrijding en vanuit dat oogpunt zijn er dus geen bezwaren tegen een toelating, mits uit de (her)beoordeling blijkt dat een dergelijke toepassing veilig is voor mens, dier en milieu.

Glyfosaat in oppervlaktewater dat bestemd is voor de bereiding van drinkwater

Een onderdeel van de (her)beoordeling is de toetsing aan de drinkwaternorm. Uit monitoringsdata over reeksen van jaren is gebleken dat de kwaliteit van het oppervlaktewater in de stroomgebieden van de Rijn en Drentsche Aa voor wat betreft glyfosaat voldoet aan de drinkwaternorm, maar dat in het stroomgebied van de Maas op diverse meetpunten in de nabijheid van drinkwaterinnamepunten concentraties glyfosaat gevonden worden boven de drinkwaternorm. De norm wordt al bij binnenkomst van de Maas in Nederland overschreden, maar het Nederlands gebruik draagt eveneens bij aan de normoverschrijdingen verderop in het stroomgebied. Het is dus een gedeeld Belgisch en Nederlands probleem, wat we via twee routes willen aanpakken. De mate van overschrijding neemt stroomafwaarts weliswaar af en sinds enkele jaren is wel een licht dalende trend zichtbaar., maar de toetsconcentratie blijft vooral nog echter boven de drinkwaternorm. Sinds enkele jaren is wel een licht dalende trend zichtbaar. Dat vraagt om maatregelen in Nederland en overleg met België over de in België ingezette en voorgenomen maatregelen.

Het Ctgb analyseert deze voortdurende normoverschrijdingen op enkele innamepunten op basis van gegevens van aanvragers en overige publiekelijk beschikbare informatie, overige monitoringsgegevens en data over effecten van reeds genomen maatregelen ter beperking van de normoverschrijdingen. Tot deze laatste maatregelen behoort ook het verbod (vanaf 1 november 2017) op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de land- en tuinbouw¹. De uitgevoerde analyses hebben aangetoond dat in Nederland het gebruik op gesloten en half-open verhardingen de grootste bijdrage levert aan de geconstateerde overschrijdingen.

Het College verleent op grond van de Europees vastgestelde Uniforme Beginselen geen toelating als na toepassing van een gewasbeschermingsmiddel conform de gebruiksvoorschriften normoverschrijdingen verwacht kunnen worden in oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater.

Het College zal daarom een gebiedsbeperkende maatregel gaan stellen voor het Maasstroomgebied. Door de toepassing op alle gesloten en half-open verhardingen in het stroomgebied van de Maas niet toe te laten zal de bijdrage van het Nederlands gebruik aan de normoverschrijdingen verminderen waardoor deze naar verwachting verder zullen dalen.

Bij de emissie naar het oppervlaktewater kan geen onderscheid gemaakt worden tussen professioneel en niet-professioneel gebruik en tussen gebruik binnen of buiten de landbouw. Daarom zullen de toepassingen op gesloten en half-open verhardingen in het Maasstroomgebied noch voor professionele noch voor particuliere gebruikers, noch binnen, noch buiten de landbouw worden toegelaten. Omdat geen toelating voor deze toepassingen wordt verleend, betekent het automatisch dat glyfosaathoudende middelen in het Maasstroomgebied ook niet meer kunnen worden toegepast voor de uitzonderingen zoals genoemd in de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Rgb, art. 8.1-8.3).

¹ Per 1 november 2017 is het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw verboden. Er gelden enkele uitzonderingen. Per 31 maart 2016 was het al verboden voor professionele gebruikers om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken op een verhard oppervlak buiten de land- en tuinbouw. (artikel 27b lid 1 Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden).

Tot slot

Het Ctgb past deze twee principebesluiten toe bij de herbeoordeling van bestaande glyfosaathoudende middelen en bij nieuwe toelatingsaanvragen op basis van deze werkzame stof. We verwachten de eerste herbeoordelingsbesluiten eind dit jaar te kunnen nemen.

Het Ctgb zal in overleg treden met de Belgische toelatingsautoriteit om de maatregelen ter vermindering van de problematiek van normoverschrijdingen in de Maas aan beide zijden van de grens op elkaar af te stemmen.

Tevens ~~verzoeken we bij deze dringen we er bij uw ministerie~~ het ministerie van I&W op aan om in contact te treden met de Belgische overheid om deze grensoverschrijdende problematiek gezamenlijk op te pakken en met doelgerichte oplossingen te komen.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,

Dhr. Ir. J.F. de Leeuw

Een gelijklopende brief is verzonden aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw drs. C. J. Schouten.